

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

- Marieby skola 2025-2026

Krav på arbetet med aktiva åtgärder

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att utbildningsanordnaren inom ramen för sin verksamhet ska bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

- genomföra ett fortlöpande arbete i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, utvärdera och följa upp).
- ta fram riktlinjer och rutiner mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

Arbetet ska ske i samverkan med barn och elever, samt med anställda inom verksamheterna. Utbildningsanordnaren ska löpande dokumentera arbetet.

All personal ska ta del av och känna till de riktlinjer och rutiner, för att förebygga diskriminering, som skolan har kommit överens om.

Den som driver skolan ska se till att varje verksamhet (till exempel förskola eller skola): Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, sexualitet, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Skolan ska göra allt de kan för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkningar. Varje år ska skolan upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering som innehåller dels en översikt på det som behöver göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Reviderat 2025-10-18

INNEHÅLL

Utvärdering av fjolårets plan	3
Nya åtgärder 25–26	4
Insatser	5
Stärka elevernas personliga styrkor och hur de kan användas vid motgångar. Främja elevernas förmåga till medkänsla och stärka goda relationer.	5
Insatser	5
Att alla elever ska känna att det finns något att göra på raster.	5
Insatser	5
Insatser	5
Insatser	5
Insatser	5
Kartläggning 2025 – 2026	6
Främjande insatser 2025-2026	7
Kön och könsöverskridande identitet	7
Sexuell läggning och sexualitet	7
Funktionsvariation	8
Etnisk tillhörighet	8
Främjande åtgärder 25/26	9
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	11
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever	12
Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal	13
Rutiner för uppföljning	13
Begrepp	14
Diskriminering	14
Direkt diskriminering	14
Indirekt diskriminering	14
Trakasserier	14
Kränkande behandling	15
Sexuella trakasserier	15
Repressalier	15
Begrepp	15

Utvärdering av fjolårets plan

Planen har utvärderats av skolans personal och elever. Vid utvärderingen analyserade skolan om åtgärderna i planen har blivit gjorda, hur resultatet blev och förslag på förbättringar till nästa års plan.

Fritidshemmets lokaler ligger närmare varandra vilket gör det enklare att samarbeta och hjälpas åt personalmässigt. Det blir tryggare för eleverna att vara nära varandra. Fritidshemmet har ökat antalet utbildade fritidslärare vilket säkerställer en verksamhet med bra innehåll. Fortsatt viktigt med tydliga rutiner och struktur även inomhus.

Eleverna har utvecklat sin förmåga att ta egna pauser men det har i vissa klasser blivit för fritt och för långa pauser. Pauser har inte använts i rätt syfte i vissa klasser. Viktigt att förstå vikten av att eleverna är olika och behoven ser olika ut hos eleverna.

Eleverna ska känna till och kunna få svar på de sju frågorna: Vad, Hur, Varför, När, Var, Hur länge, Med vem. Alla elever ska känna sig trygga att de blir sedda varje dag. Viktiga punkter som all personal arbetar kontinuerligt med.

Skolan arbetar med KiVa i alla klasser på olika sätt, även fritidshemmet arbetar med Trygghet och trivsel i fritidsverksamheten. Kiva är ett arbetssätt som skolan arbetet med under en längre tid och känner sig trygg med och det fungerar bra. Eleverna är insatta och kunniga i vad KiVa är, vad det står för och vad som gäller. Det kan ändå förekomma kränkningar och konflikter men KiVa är ett bra redskap som personal och elever är väl förtrogna med och som hjälper till i arbetet kring olika händelser. Alla elever vet att på en KIVAskola utsätter man inte någon för mobbning.

Respektera när någon säger STOPP/SLUTA. Att respektera varandra, förstå ett NEJ och att ett samtycke alltid ska finnas med i samspel mellan elever. Kunna skilja på att, ett NEJ vad gäller samspel och ett NEJ där någon stängs ute från lek är två skilda saker. När det inte fungerat har eleverna uttryckt att det inte funnits vuxen närvarande. Skolan strävar efter att finnas där eleverna är och där det händer mest. Det är en viss skillnad om det är en ordinarie lärare eller vikarie. Skolan behöver jobba vidare med att elever ska respektera all personal. Viktigt att tydliggöra för vikarier vilka regler som gäller och utbilda vikarier i hur de ska agera i olika konfliktsituationer.

Skolans personal har arbetat med materialet Ökat välbefinnande i skolan, i samarbete med elevhälsans psykolog och kurator. Ett material som kombinerats med Kiva. Att använda ett gemensamt material som är lätt att följa för all personal är positivt. Ett arbete som eleverna blir trygga av, gör hela skolan mer sammansvetsad och trygg.

Rastverksamhet är en viktig aktivitet som eleverna efterfrågar. Många elever deltar, från alla klasser. Skapar positiva raster och därmed mindre konflikter och gladare elever.

Språkbruket har under senare år blivit viktigt att jobba med. Elever har ett hårdare språk och det sårar. Personal försöker markera och stoppa upp vid hårt språk. Målet med nolltolerans är svårt, eleverna tar intryck från många olika forum vilket försvårar.

Skolan ser att samspel och respekten för varandra på fotbollsplanen har försämrats. Hårdare spel och ett tuffare klimat gör att elever inte anser fotbollsplanen är rättvis och trygg.

Det är viktigt med återkoppling till elever om det hänt något t.ex. under en konflikt med en annan elev. Eleverna behöver få veta om personal pratat med den elev som gjort något samt om problemet är löst eller inte. Om det är någon ny insats på gång utifrån det som hänt.

Nya förebyggande åtgärder 25–26

Förbättra språkbruket

Använda övningar i Kiva och i Välbefinnande i skolan. Skolan får inte "blunda för" ordvalen som är nedsättande, kränkande t.ex. svordomar eller olika könsord som ett känslouttryck. Förstärka positiva beteenden genom att uppmuntra elever när de lyckas och gör rätt. Använda konsekvenstrappan på ett tydligare sätt. Nolltolerans mot dåligt språkbruk, använd en konsekvens när någon bryter mot det.

Skapa en tryggare miljö på fotbollsplanen

Tydligare fotbollsregler. Göra alla elever och personal delaktiga i de regler som finns. Stänga av de elever som inte följer reglerna. Tydligt vuxenstöd på planen med vuxen som är trygg med reglerna.

Stärka eleven att våga stå upp för den utsatte eleven" samt stå upp för sig själv och våga säga NEJ och JA för sig själv och andra.

Skolan arbetar med KiVa i alla klasser ett värdegrundsarbete som riktar in sig mot att stärka elever att våga stå upp för den utsatte eleven. Skolans elever arbetar med "Öka Välbefinnande i skolan" i samarbete med elevhälsan.

Att arbeta för att få trygga elever som är starkare i sig själva som vågar säga ifrån när de ser andra elever som far illa.

Jobba vidare med KiVa samt med materialet "Öka välbefinnande i skolan" för att ge eleverna ökad självkänsla samt öka elevers välbefinnande. Få verktyg att hantera kränkningar, att elever själva ska kunna känna sig så trygga att de själva kan sätt upp mål som är viktiga. Att elever ska visa hänsyn till andra elever och ha en omtanke om andra elever.

Att eleverna ska kunna påverka sin egen lärsituation. Bli mer medveten om sitt eget lärande. Eleverna ska kunna känna av sina egna förmågor, kunna ta egna beslut om vad de behöver för att nå målen.

Eleverna ska själva kunna ta pauser i arbetet hitta tillbaka till sitt arbete. Förstå vikten av att eleverna är olika och behoven ser olika ut hos eleverna. Eleverna ska känna till och kunna få svar på de sju frågorna: Vad, Hur, Varför, När, Var, Hur länge, Med vem. Alla elever ska känna sig trygga att de blir sedda varje dag.

Respektera när någon säger STOPP/SLUTA

Diskussioner om detta är återkommande i den dagliga verksamheten både i skola och fritidshem. Eleverna behöver lära sig respektera när någon säger STOPP/SLUTA/ NEJ. Skolan arbetar med KiVa materialet där gränssättning och respekten för varandra ingår. Fskl och åk 1 jobbar med massage med samtycke för att stärka elevernas rätt att säga Ja och Nej. Vuxna behöver föregå med gott exempel och gärna förstärka med tecken.

Eleverna ska känna sig trygga med att något görs, att de blir lyssnad på om något skulle hända.

För att elever ska känna förtroende och våga berätta händelser måste de få en återkoppling av det som görs.

Att sänka ljudvolymen i klassrummet.

Jobba mer intensivt med PAX i alla klasser.

Utveckla och tydliggöra skolans arbete med kränkningar

Tydliga rutiner för DF respons, följa de uppsatta rutiner som finns. Ta anmälningsskyldigheten och utredningen på allvar och samarbeta med vårdnadshavare.

Prata om begreppet samtycke, vad det är, att våga säga ifrån om det inte känns okej.

Lektioner i KiVa materialet som tar upp det på ett bra sätt. Markera tydligt när någon gör något som inte är okej. Gäller även i leksituationer där eleverna gjort de till en lek. Ställa frågan "Är det okej för dig? "

Hjälpa elever att få stöd av vuxna om de har behov av prata med någon.

Arbeta främjande genom att kurator finns närvarande på skolan och lär känna eleverna.

Kartläggning 2025 – 2026

Kartläggningsmetoder

- Enkäter
- Intervjuer
- Samtal t.ex. utvecklingssamtal
- Veckoutvärderingar
- KiValektioner
- Trygghetsvandringar

Områden som berörs i kartläggningen

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Hur eleverna involveras i kartläggningen

- Samtal med eleverna, kan ske enskilt, liten grupp eller hela klassen, tillsammans med klasslärare eller elevhälsoteamet beroende på samtalens syfte.
- KiVa enkät för elever i åk Fskl-6 i april/maj
- SKA enkäter
- Enkät Mobbning och kränkande behandling i oktober
- KiValektioner där eleverna utvärderar sin lärmiljö kontinuerligt under läsåret.
- Utvecklingssamtal
- Klassråd och elevråd

Hur personal involveras i kartläggningen

- Via Värdegrundsgruppen, som har fokus på dessa frågor
- EHT
- Samtal i arbetslagen
- Konferenser
- Studiedagar
- Forum för övrig personal, städ, mat, vaktmästare för att få information om detta dokument, rektor ansvarar.

Främjande insatser 2025-2026

Främjande insatser, utifrån diskrimineringsgrunderna, handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för trygghet och goda demokratiska värderingar som finns i verksamheten samt att eleverna ska få ökad kunskap och förståelse om värdegrunden.

I lgr 22 framgår det att "Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling". Skolan arbetar därför med följande främjande insatser:

Kön och könsöverskridande identitet

Skolan organiserar lek- och lärmiljöer som passar alla elever. Tänker på hur vi benämner de olika rummen för att minska de könsstereotypiska rollerna eller tillgång till rummen. Vi ser över material och leksaker som vi erbjuder, ser till att det finns en variation på leksaker.

Insatser

- Vi respekterar pronomen och namn, frågar om vi inte vet och säger hen om vid osäkerhet. Vi använder könsneutralt uttryck i dokument.
- Skolans personal strävar mot att vara goda förebilder för att visa att alla kan göra allt oavsett könstillhörighet/könsidentitet.
- Skolan erbjuder möjlighet till ombyte och dusch i enskilt rum alternativt draperi, i samband med idrott/bad.
- Vi undviker att dela in klasser/grupper/lag i tjej- och killgrupper.
- Vi tänker på att inte använda könstypiska benämningar till grupper av barn. Säger "Gänget" eller namn på någon/några av eleverna.
- Vi säger "Vårdnadshavare" eller "vuxna hemma" och utgår ej från att det ska vara 2 vuxna i en familj.

Sexuell läggning och sexualitet

Skolan reagerar, och lyfter till diskussion i klassrummen, direkt när/ om vi hör nedsättande kommentarer gällande sexuell läggning.

Insatser

- Vara normkritisk i samtal och diskussioner om sexuella läggning. Skolan ska inte utgå ifrån att heterosexualitet är normen.
- Skolans personal ska inte anta att de vet vilken sexualitet eller sexuell läggning en person har.
- Klassläraren väljer litteratur med varierande normkritisk innehåll.
- Vi ursäktar inte beteende av elever och skyller på deras könsidentitet eller sexuella läggning som ursäkt för beteendet. Informera istället om vikten av samtycke.

Funktionsvariation

När en elev har någon form av funktionsvariation ska skolan gå igenom en checklista för att säkerställa elevens deltagande i all undervisning, miljöer och aktiviteter.

Skolan erbjuder möjlighet till ombyte och toalett, dusch i enskilt rum alternativt draperi, i samband med idrott/ bad.

På idrotten kan t ex elever få prova på sporter anpassade för personer med funktionsvariation.

Insatser

- Skolan ser till att elever med funktionsvariation eller funktionsnedsättning får den hjälp och det stöd som eleven har rätt till. T.ex. inlästa texter, kompensatoriska hjälpmedel, extra tydliga lektionsplaneringar, punktlistor och visuella genomgångar, resursstöd m.m.
- Information vid nyanställning kring elever med särskilda behov/ funktionsvariation i någon form ska ges.
- Anpassa rastlekar så att alla elever kan delta utifrån sina förutsättningar. Få stöd och hjälp att komma in i leken.
- Vid studie och skolövergångar ska information om eleven delas med mottagande verksamhet.

Etnisk tillhörighet

Insatser

- Vi väljer arbetsmaterial tex. böcker, läromedel, film som har en etnisk variation.
- Vi tänker på hur vi använder vårt språk t.ex att vi inte säger hudfärgad till pennan som är beige/rosa.

- Skolan ska uppmärksamma andra kulturer och personer genom undervisningen.
- Flaggor och VÄLKOMMEN sätts upp på alla språk som förekommer bland personal och elever.
- Uppmärksamma samer och det samiska språket under läsåret.

Främjande åtgärder 25/26

Åtgärder som sätts in för att förhindra trakasserier och kränkningar utifrån det som framkommit vid olika kartläggningar under föregående läsår samt stärka de positiva förutsättningarna för trygghet och goda demokratiska värderingar som finns i verksamheten för att eleverna ska få ökad kunskap och förståelse om värdegrunden.

MÅL	ÅTGÄRD	ANSVAR	NÄR	UPPFÖLJNING
Nolltolerans för nedvärderande språkbruk	Kontakt med vårdnadshavare till de elever som talar nedsättande till andra elever eller vuxna.	Rektor/ all personal	Hela året	Skер kontinuerligt av lärare i varje klass och vid intervjuer med alla elever enskilt.
Öka personalens medvetenhet om diskriminering och kränkande behandling för att säkerställa tryggheten för elever i skolans alla miljöer.	Arbeta med skolans riktlinjer och rutiner för att förebygga diskriminering genom olika värderingsövningar.	Rektor/Lärgruppen för värdegrunds frågor	Genom gång av planen under v. 44 gäller all personal	Uppföljning av planen sista arbetsveckan
Säkerställa tryggheten för elever i skolans alla miljöer.	Arbeta med skolan riktlinjer och rutiner för att förebygga diskriminering i varje klass genom att göra en rundvandring med eleverna för att titta på deras lärmiljö, inne- och utemiljö, trygghetsvandring.	Klasslärare	Senast v. 43	Klasslärare Senast vecka 43 Klassråd, olika befintliga enkäter, intervjuer. Utvärdering kontinuerligt i arbetslaget.
Säkerställa tryggheten för	Arbeta kontinuerligt med	Värdegrundsgruppen	Löpande under	Kontinuerligt i arbetslaget. Stående

elever i skolans alla miljöer.	antimobbningsprogram met KiVa.		hela året. En lektion varannan vecka.	punkt efter genomförd KiVa-lektion
Säkerställa tryggheten för elever i skolans alla miljöer.	Personalen ska finnas i omedelbar närhet till omklädningsrummen för ökad trygghet, erbjuda enskild dusch vid behov.	Rektor ansvarar för att en vuxen alltid finns i barnens närhet när de byter om. All personal ansvarar för att ha större uppsikt på otrygga platser	Under hela året.	Direkt återkoppling från eleverna. Klassråd, olika befintliga enkäter, intervjuer. Utvärdering kontinuerligt i arbetslaget.
Säkerställa tryggheten för elever i skolans alla miljöer.	Vuxna bestämmer promenadkamrat, vem man sitter med i bussen, platser vid matsituationer, talutrymme via PAX.	Ansvarig pedagog	Hela året	Direkt återkoppling från eleverna.
Säkerställa tryggheten för elever i skolans alla miljöer.	Vuxna finns med som stöd och visar elever i behov av hjälp hur man låser och låser upp på toaletten.	Ansvarig pedagog	Hela året	Direkt återkoppling från eleverna.
Säkerställa tryggheten för elever i skolans alla miljöer.	Tydlig struktur för rastvärdarnas arbete. Lekstöd för vissa elever, stöd vid olika lagspel. Vuxenplanerade rastaktiviteter 3 ggr/veckan.	All personal	Hela året	Direkt återkoppling från eleverna. Klassråd, olika befintliga enkäter, intervjuer. Tisdagsmötet samt kontinuerligt i arbetslaget.
Arbeta för att få trygga elever som är starkare i sig själva som vågar säga NEJ	Arbeta med KiVa och "Välbefinnande i skolan". Följa skolans ANDT plan som omfattar policy mot alkohol, narkotika, droger och tobak. Ge eleverna bra	Rektor och all personal.	Hela året	I arbetslaget i slutet av höst resp. vår terminen.

	förutsättningar att ta egen ställning mot de som kan vara skadligt.			
Öka elevernas inflytande	Fortsätta arbetet med elevråd i nuvarande form.	Rektor och all personal.	Hela året.	Utvärdering i klassråden eller i direkt anslutning till aktiviteten. I varje arbetslag i direkt anslutning till aktiviteten.
Skapa goda rutiner för att säkerställa lagkraven för alla elevers säkerhet och trygghet på skolan.	Fortsätta med skolans rutiner kring DF respons.	Rektor och all personal.	Hela året	Arbetslaget i slutet av höst resp vårterminen.
Säkerställa att lagkraven följs för alla elever säkerhet och trygghet i skolan.	Nolltolerans mot maktlekar, vuxna behöver lotsa elever till alternativa lekar.	Rastvärdar och all personal.	Hela året	Direkt återkoppling från eleverna.
Alla elever ska få kunskap om att möta och respektera olikheter i vårt samhälle.	Jobba med KiVa och Välbefinnande i skolan. Uppmärksamma exempelvis samernas nationaldag, FN-dagen. Använda sig av filmer och litteratur som visar på goda exempel.	Ansvarig pedagog	Hela året	I arbetslaget i slutet av läsåret.
Öka personal och elevers medvetenhet om HBTQIA+.	Personalen ökar sin kunskap genom eventuell föreläsning eller annan typ av utbildning. Elevhälsan jobbar riktat mot eleverna.	Rektor och utvecklingsgruppen.	Hela året	I arbetslaget i slutet av läsåret.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Skolan arbetar för att alla elever ska känna trygghet, lust, glädje och delaktighet. Elever ska känna glädje i att lära, alla ska ges en möjlighet att lyckas i och utanför skolan. Mariebyskolan har nolltoleransens mot trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Dispyter och småbråk mellan elever är något som händer och ingår i det pedagogiska arbetet att lösa.

Om det däremot kommer signaler om att en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt innebär det att skolan måste vidta åtgärder. All personal i skolan har skyldighet att anmäla incidenter till DF Respons. Rektor ska skyndsamt utreda och vidta åtgärder.

Om någon som arbetar i skolan (även vaktmästare, kökspersonal, städpersonal samt busschaufför) ser elever som utsätts för någon form av kränkning har de en skyldighet att ingripa så att kränkningen upphör. Skolans rektor ser till att informera dessa kategorier om skolans riktlinjer och rutiner för att förebygga diskriminering.

Om elev kränker elev eller om personal kränker elev ska incidenten anmälas i DF-respons och rektor ska informeras omgående.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Om en elev utsätts för någon form av kränkande behandling följer skolan rutiner /utredning enligt en viss mall.

Steg 1

Den person (pedagog, övrig personal, elev eller förälder) som upptäcker eller får kännedom om kränkningar eller mobbning ska genast informera klasslärare, rektor eller specialpedagog. Den i skolan som tar emot anmälan eller får kännedom om en händelse anmäler direkt i DF RESPONS. Anmälan om att ett ärende uppstått går som information till rektor och kommunens barn- och utbildningsnämnd.

Steg 2

Utredning ska påbörjas av rektors utsedda utredare. Utredarna samlar in så mycket fakta som möjligt. Rektor avgör huruvida det handlar om en kränkning enligt skollagens mening. Utredarna samtalar med den utsatte eleven och de elever som deltagit i kränkningen/mobbningen. Utredningen följer en tydlig arbetsgång med dokumentation i DF Respons. Samtalet görs oftast av två vuxna för att kunna dokumenteras. En tid för uppföljning bokas in. Information till de inblandades vårdnadshavare. EHT elevhälsoteamet informeras eventuellt om ärenden.

Steg 3

Utredningens innehåll med insatser och åtgärder för de inblandade anges i DF RESPONS.

Steg 4

Uppföljnings med den utsatte eleven för att se om någon beteendeförändring skett.

Steg 5

Uppföljning med de som deltagit i kränkningarna/mobbningen för att se om någon beteendeförändring skett.

Steg 6

Om ingen beteendeförändring sker kallar skolan/rektorer till möte med elev och vårdnadshavare.

Steg 7

Om samtalen inte hjälper kopplas ytterligare personer från t.ex. elevhälsoteamet in för ytterligare samtal och åtgärder. Ev. polis eller socialanmälan görs.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Skolan är skyldig att utreda om någon har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling. Så snart någon fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt påbörjas en utredning. Det krävs inga bevis, det är den enskilda elevens uppfattning som skolan ska utgå ifrån.

Om en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan

Steg 1

Händelsen anmäls i första hand till klasslärare eller till rektor. Eleven kan också vända sig till annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.

Händelsen ska anmälas i DF respons.

Steg 2

Mottagaren av anmälan anmäler händelsen till rektor.

Steg 3

Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.

Steg 4

Rektor informerar sin chef/förvaltning.

Steg 5

Rektor ansvarar för att utredning genomförs.

Samtal förs med samtliga berörda parter.

Samtalen dokumenteras.

Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.

Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.

I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med sin chef, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet.

Rektorn informerar den anställda om rätten till fackligt stöd.

Åtgärderna dokumenteras.

Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.

Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet.

Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.

Rutiner för uppföljning

Vidtagna åtgärder ska alltid följas upp inom tid som bedöms som rimlig. Vid behov flera uppföljningar. Rektors chef bör vara informerad och i vissa fall delta i utredningen. Eventuellt bör ytterligare kompetens t.ex. psykolog kopplas in.

Rutiner för dokumentation

Kränkningar skall alltid utredas och dokumenteras via en särskild blankett DF Respons. Händelsen, utredning, åtgärder samt bedömningar som gjorts utifrån utredningen och uppföljning. Rektor ansvarar för att vidarebefordra informationen till huvudman.

Ansvarsförhållande

Rektor har det övergripande ansvaret för att "Riktlinjer och Rutiner för att förebygga diskriminering" upprättas och utvärderas.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan). Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga",

"homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen kapitel 6, som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Begrepp

Hbtqia+: Homosexuell, bisexuell, trans, queer, intersex, asexuell och + för att inkludera andra identiteter som inte ryms i de föregående bokstäverna. Ett paraplybegrepp för personer som bryter mot normer gällande kön och sexuell attraktion.

Homosexuell: Personer som blir kär i de med samma kön.

Bisexuell: Personer som blir kär i båda könen.

Transperson: Man känner sig inte som det kön man tilldelats vid födseln.

Queer: Personer som inte följer samhällets normer gällande kön, könsidentitet, könsuttryck och sexuell attraktion.

Intersex: Personer som föds med både testiklar och livmoder.

Ickebinär: Kan vara att man inte känner sig som, varken tjej eller kille eller att det kan variera över tid. Pronomen "hen" eller "den" används ofta av ickebinära personer.

Heterosexuell: Att bli kär i personer av motsatt kön.

Cisgender: Att känna sig som det könet som tilldelades vid födseln.

Könsidentitet: Det kön man själv kallar och identifierar sig med.

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Könsuttryck: Det sätt man uttrycker sitt kön med både fysiska och kroppsliga attribut. Kan även vara genom kläder eller saker personen gör.

Tilldelat kön / juridiskt kön: Det man föds med; snopp/testiklar eller snippa/livmoder. Det som står i passet.

Könsdysfori: Känsla av att vara född i fel kropp, vara tilldelad fel kön vid födseln.

Köndysforiutredning / könsidentitetsutredning: För transpersoner som önskar ingrepp och hjälp mot könsdysfori. Innebär remiss, preliminär diagnos, ev. stopphormoner, fastställande av diagnos, kirurgi och könskonträr behandling.

Könsbekräftande vård och behandling: Behandling och ingrepp på kroppen så att den passar könsidentiteten för transpersoner.